

Rastende trækfugle på Tipperne og i Ringkøbing Fjord, 2015

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 28. januar 2016

Ole Amstrup, Mogens Bak og Karsten Laursen

Institut for Bioscience

Rekvirent:
Naturstyrelsen
Antal sider: 6

Faglig kommentering:
Thomas Eske Holm
Kvalitetssikring, centret:
Jesper R. Fredshavn

AARHUS
UNIVERSITET

DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

Indhold

Indledning	3
Mange skestørke, knopsvaner og pibeænder	3
Lave antal af klyde og lille kobbersneppe	5
Sjældne fugle	6

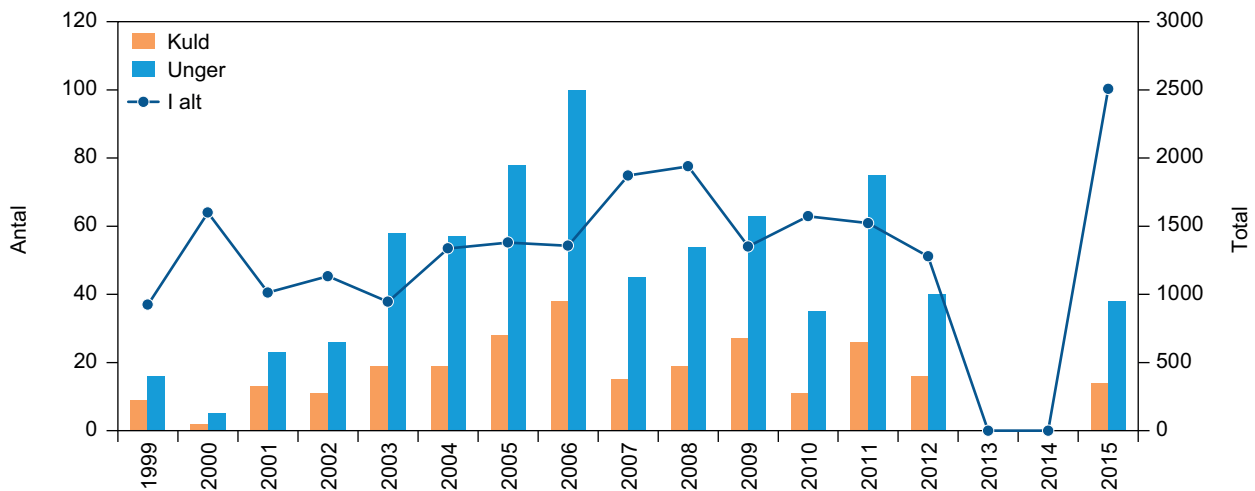
Indledning

Vandfuglene på Tipperne optælles hvert år som led i den nationale overvågning af de talrige trækfugle som forår og efterår passerer Danmark. Overvågningen på Tipperne er i den forbindelse enestående, da den antagelig kan fremvise den længste tidsserie i Europa. Tællingerne blev påbegyndt i 1928 og er siden gennemført omtrent hvert år.

De tal, der præsenteres i dette notat, er maksimumantal for 1. halvår og 2. halvår, og selvom tælleintensiteten i de seneste 15 år er faldet fra 6 til 2 tællinger om måneden, må tallene anses for at være repræsentative i perioden marts-november og dermed dækker de hovedparten af vandfuglene bort set fra vadefugle. I vinterperioden (december-februar) foretages kun den internationale midvintertælling i midten af januar. Tallene i vinterperioden kan derfor ikke sammenlignes med tællinger fra før 2000. I 2015 er der udført to tællinger pr. måned i perioden marts til november bort set fra juli. I de øvrige dele af Ringkøbing Fjord blev der udført én tælling pr. måned i perioden august-oktober på Klægbanken og én i oktober på Haurvig Grund.

Mange skestørke, knopsvaner og pibecænder

Skestork er blevet en almindelig fugl på Tipperhalvøen. Det højeste antal i 2015 var 58 fugle set den 26. august. Den store fremgang ses på baggrund af en voksende koloni på Høje Sande ved Skjern Å-mundingen. Der taltes i 2015 108 reder.

Figur 1. Antal knopsvaner i Ringkøbing Fjord i første halvdel af august (fældeperioden) i årene 1999-2015. I 2013 og 2014 var der ingen tællinger.

2015 blev et godt år for rastende knopsvaner i Ringkøbing Fjord. Den 11. august blev der gennemført en totaltælling i fuglenes fældeperiode. I alt blev der registreret 2.507 fugle i hele fjorden, hvilket er det højeste antal siden tællingerne startede i 1999 (Fig. 1). Heraf sås i alt 2.185 på Klægbanken. Antallet af ungekuld og juvenile fugle var hhv. 14 og 38 – faktisk et lavt antal set i forhold til det totale antal fugle (Fig. 1). Senere på efteråret var der også mange knopsvaner. Det største antal på Tipperne registreredes den 9. oktober med 1.480 svaner (Tabel 1), hvilket er det højeste antal på reservatet siden 1979. Samme dag var der 286 på Haurvig Grund, og den 5. oktober taltes 743 knopsvaner på Klægbanken. Samlet bringer det antallet af knopsvaner op på godt 2.500 fugle i begyndelsen af oktober.

Tabel 1. Antal (maksimum) for- og efterår af udvalgte vandfuglearter på reservatet Tipperne 2013-2015.

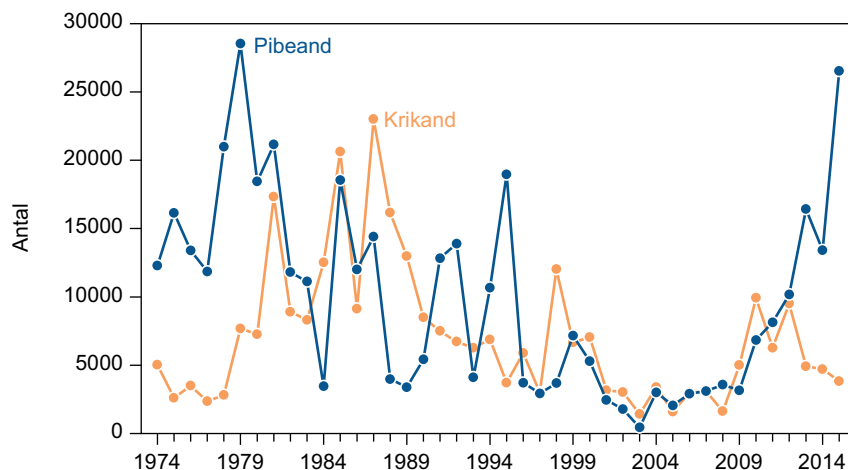
	1. halvår			2. halvår		
	2013	2014	2015	2013	2013	2015
Knopsvane	473	429	440	328	830	1.480
Pibesvane	81	9	0	6	9	108
Sangsvane	1283	267	60	17	150	86
Kortnæbbet gås	3.120	602	1.092	22.185	15.052	8.008
Grågås	116	341	273	1.042	2.081	1.244
Bramgås	17.000	16.660	11.000	14.800	8.500	6.550
Mørkbuget knortegås	510	160	776	11	55	54
Pibeand	1.599	2.731	2.809	16.419	13.415	26.529
Krikand	1.149	2.320	2.383	4.922	4.710	3.827
Gråand	342	946	1.363	1.211	891	705
Spidsand	256	545	633	1.212	455	1.242
Skeand	92	93	9	575	411	121
Toppet skallesluger	126	40	35	349	43	381
Klyde	74	91	164	44	337	120
Hjejle	92	6.400	1.425	11.050	8.450	11.450
Vibe	159	143	541	489	669	555
Almindelig ryle	902	1.550	777	5.022	5.902	2.492
Brushane	25	145	182	23	182	30
Dobbeltbekkasin	20	11	24	233	143	341
Lille kobbersneppe	680	564	230	393	211	181
Stor regnspove	414	436	296	329	279	346

Efter nogle år med små antal for pibesvane sås i 2015 108 fugle den 12. november. Derimod var maksimumantallet hos sangsvane mere moderat med 86 fugle den 7. december.

Blandt svømmeænderne var pibeand den store overraskelse. Pibeand kulminerede i efteråret med 26.529 fugle den 9. oktober, hvilket er det andet højeste antal om efteråret siden 1974 (Fig. 2). Samme dag var der 511 pibeænder på Haurvig Grund. Den 5. oktober var der 5.218 pibeænder ved Klægbanken, så samlet var der mindst 32.000 pibeænder i fjorden. Spidsand forekom også i høje antal med 1.756 fugle på Klægbanken den 5. oktober og 1.242 fugle på Tipperne den 12. november. Antallene for de øvrige svømmeænder holdt sig på de gennemsnitlige antal for de senere år. Krikand havde bl.a. et maksimumantal på 3.827 fugle i starten af oktober (Fig. 2). Skeand kulminerede på Tipperne sidst i september med kun 121 fugle, mens der ved Klægbanken sås 218 den 5. oktober.

De mange knopsvaner og pibeænder på Tipperne og i de øvrige dele af Ringkøbing Fjord kunne tyde på et godt plantedække på de lavvandede grunde, og dermed føde til andefuglene. På trods af de store antal for svømmeænderne var der kun én observation af blichøne på Tipperne. Den 9. oktober sås blot 7 fugle. På Klægbanken var der dog op til 850 blichøns den 5. oktober.

Figur 2. Maksimums antal om efteråret for pibeand og krikand på Tipperne 1974-2015.

I 2015 blev der registreret over 26.000 pibeænder på Tipperne. Et antal som sidst blev set i 1974. Foto: John Frikke.

Lave antal af klyde og lille kobbersneppe

Klyde har haft nogle år med lave antal. I 2015 blev det højeste antal 164 fugle den 30. juni. Årets sidste observation blev 31. juli med 120 fugle. Derimod er antallet af hjele steget de seneste 4 år. Den 12. november nåede antallet op på 11.450 fugle, hvilket er dobbelt så meget som for 20 år siden. Lille kobbersneppe satte derimod ny bundrekord om foråret med blot 230 fugle, hvilket er langt fra tidligere tiders antal på op til 4.000 fugle i slutningen af 1990'erne. Og efteråret blev også middelmådigt med 181 fugle i august som højeste antal.

Antallet for almindelig ryle var også lavt med kun 777 fugle om foråret og 2.492 om efteråret. Især var der få fugle i juli og første halvdel af august i forhold til tidligere år. Disse små antal hænger sammen med at vandstanden var høj omkring Tipperne i maj og igen i perioden juli-oktober.

Sjældne fugle

For andet år i træk blev der set mange rovtørner. I 2015 blev der noteret 13 fugle, hvilket er på samme niveau som sidste år, hvor der blev set 15 rovtørner.

Af andre sjældne fugle blev der set sølvhejre (en i maj og en i november), silkehejre (en i maj og en i juni), steppehøg (september), jagtfalk (oktober-december) og en korttået lærke. Desuden blev der på Værnengene set tredækker (en i maj og tre i august-september) og den anden observation i Danmark af bartramsklire (november).